

Handläggare
Louise Fröberg
Telefon: 08-50825145**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss av Slutbetänkandet - Frihet från våld, förtryck och utnyttjande (SOU 2025:28)

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/558

Förvaltningens förslag till beslut

Socialförvaltningens kontorslåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkandet – Frihet från våld, förtryck och utnyttjande - *En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter* (SOU 2025:28).

Utredningen föreslår en reform för att stärka det jämställdhetspolitiska arbetet av könsbaserat våld i vilket våldsbegreppen mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål är inkluderade. Utredningens slutbetänkande innehåller en rad förslag som ska leda till en stärkt nationell styrning vilka gemensamt syftar till att nå en nollvision om ett samhälle fritt från våld, förtryck och utsatthet.

Jämställdhetsmyndigheten föreslås få ansvar för ett nationellt samordningscentrum där arbetet med det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet ska samordnas, stärkas, tydliggöras och följas upp. Elva centrala myndigheter föreslås få instruktionsenliga uppdrag att arbeta tillsammans mot alla former av våld. Länsstyrelserna föreslås förordnas ett förstärkt fokus att fungera som sammanhållande länk mellan myndigheter och kommuner och regioner. Vidare förordar utredningen att regeringen ska besluta om en samlad och förnyad strategi. Strategin ska inkludera samtliga våldsbegrepp och särskilt beakta sårbarheter som funktionsnedsättning, könsidentitet och våld bland yngre och äldre målgrupper. I denna strategi är hedersrelaterat våld och förtryck inkluderat oaktat regeringens eventuella beslut om ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål.

Förvaltningen ställer sig positiv till många av de förslag som lämnas i utredningen. I linje med utredningens resonemang om behov av en

sammanhållen kunskapskedja anser förvaltningen att en ökad samordning av centrala myndigheters arbete kan underlätta och främja kommuners och regioners insatser inom arbetet mot våld på lokal nivå. Vidare instämmer förvaltningen i utredningens rekommendation om en förnyad strategi. Förvaltningen delar inte utredningens bedömning att förslagen inte kommer att ge ekonomiska konsekvenser för kommunen. Från ett kommunalt perspektiv bedöms en stärkt nationell styrning och förhöjd ambitionsnivå i jämställdhetsarbetet kräva resursättning för implementering och verksamhetsutveckling för att anpassa nationellt framtaget kunskapsstöd till lokala behov. Det stärkta arbetet mot våld kan även komma att leda till en ökad efterfrågan om stöd- och hjälpinsatser från socialtjänsten.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkandet – Frihet från våld, förtryck och utnyttjande (SOU 2025:28). Övrig remissinsats är stadsledningskontoret. Origo, resurscentrum mot heder har av regeringen tilldelats slutbetänkandet och lämnat synpunkter via avdelningen för socialt stöd.

Ärendet

Regeringen beslutade den 3 augusti 2023 att tillsätta utredningen *En stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck*¹ och gav i direktiv att utreda, analysera och lämna förslag utifrån styrning, samordning och analys av nuvarande strategis ändamålsenlighet och bedöma indikatorernas tillämpbarhet i nuvarande strategi samt att utreda och lämna förslag om en alternativt två strategier, varav en specifik för hedersrelaterat våld och förtryck.

Styrning och samordning

För att möjliggöra för myndigheterna att genomföra den nationella strategin och dess prioriterade uppdrag är utredningens förslag att samla ansvarsfördelningen och öka samordningen av arbetet via ett nationellt samordningscentrum som Jämställdhetsmyndigheten bör få ansvar över. Samordningscentrumet ska inte ersätta andra myndigheters uppdrag utan syfta till att stärka samverkan och samarbeten samt följa upp arbetet mot våld nationellt. Nuvarande nationella samordningen mot prostitution och människohandel (NSPM) vid Jämställdhetsmyndigheten kommer inkluderas i detta nationella samordningscentrum.

Centrala myndigheter behöver intensifiera sina respektive uppdrag med att förebygga, upptäcka, ge stöd och skydd, utreda och lagföra våld och stärka samarbetena. Genom att ge centrala myndigheter

instruktionsenliga grunduppgifter skapas en stärkt struktur med kompletterande uppgifter som täcker in alla aspekter av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld.

Stärkt kunskapskedja

Kunskap och kompetens är avgörande för ett effektivt arbete mot mäns våld mot kvinnor och andra former av våld. Utredningen påpekar att en välfungerande kunskapskedja, från forskning och nationella kunskapsmyndigheter till lokal praktisk tillämpning, är nödvändig för att insatser ska bli verkningsfulla. Utifrån konstaterade brister i hur kunskap samordnas, sprids och omsätts till kommun, region och andra aktörer, föreslås en rad insatser för att stärka kunskapskedjan.

Socialstyrelsen som en av de elva centrala myndigheterna föreslås att nationellt samordna kunskapsutvecklingen för socialtjänst och hälso- och sjukvård. Uppdraget omfattar utveckling och utvärdering av insatser, metoder och arbetsformer för att identifiera, bedöma samt ge stöd och behandling till personer utsatta för mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Uppdraget motsvarar det pågående nationella samordningsuppdrag som Socialstyrelsen har kring samordning av kunskapsutveckling och metoder för att nå och stödja våldsutövarande personer.

För att säkerställa flera perspektiv inom arbetet mot våld föreslås en rad specifika och utpekade myndigheter vara inkluderade i arbetet mot våld. Här har MUCF, Myndigheten för delaktighet och Barnafrid inkluderats i det myndighetsgemensamma arbetet mot våld.

Länsstyrelsernas uppdrag föreslås att stärkas med inriktning på strategiskt och kunskapsbaserat arbete, samverkan samt stöd till kompetensutveckling och implementering mellan den nationella styrningen och kommuner och regioner. Det föreslås att förordningen tydliggör länsstyrelsernas ansvar att främja samverkan i det lokala och regionala arbetet. Genom ett förstärkt förordnande ska länsstyrelserna bidra till ett mer sammanhållet, strategiskt och kunskapsdrivet arbete med särskilt fokus på utbildning och kompetensutveckling.

Analys och förslag om strategi

Utredningen pekar mot fler nackdelar än fördelar med två olika strategier framför en strategi. Det kan försvåra en samordnad politik och leda till en ofördelaktig uppdelning av myndigheters och andra aktörers arbete i det fall det skulle vara en specifik strategi för hedersrelaterat våld och förtryck. Utredningen lämnar således som förslag att regeringen bör utveckla *en* samlad strategi för att

bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Strategin bedöms stärka förutsättningarna att nå det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Den gemensamma strategin bör särskilt beakta sårbarheter, såsom funktionsnedsättning och könsidentitet, för att garantera likvärdigt skydd och stöd för alla. Fem strategiska områden är identifierade för strategin; *våldsförebyggande arbete, upptäckt av våld, stöd och skydd till våldsutsatta, brottbekämpning samt återfallsförebyggande arbete.*

Utredningen föreslår prioriteringar för hedersrelaterat våld integrerade i den samlade strategin med kompletterande handlingsplaner som innehåller tidsatta och finansierade uppdrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling med perspektiv från Oriogo, resurscentrum mot heder vid avdelningen för socialt stöd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag om stärkt samordning via Jämställdhetsmyndigheten. Med en generell långsiktighet i myndighetsuppdragen och tydlig plan om uppföljning välkomnar förvaltningen en jämställdhetspolitisk ambitionshöjning. Förvaltningen menar likt utredningens förslag att när en aktör får helhetsansvar och överblick över våldsområdet kan det stärka samarbetet mellan myndigheter. Det i sin tur kan leda till mer effektiva insatser och bättre anpassat stöd till kommuner, regioner och andra aktörer som exempelvis civilsamhället. Bland de utpekade myndigheter som ska bidra med perspektiv och sakkompetens för särskilda grupper saknar förvaltningen dock myndigheten för föräldraskapsstöd och familjerätt (MFoF). Förvaltningen ställer sig i övrigt bakom en stärkt nationell kunskapsstyrning med motiveringen att all form av kunskapsstöd som utvecklas och samordnas till förmån för kommunernas behov är välkommet.

Förvaltningen instämmer i både utredningens förslag och motivering om en samlad strategi för alla våldsbegrepp för att undvika risk för en splittrad styrning. Förvaltningen välkomnar slutbetänkandets förslag att stärka det förebyggande arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck med specifik handlingsplan för våldsformen. Förvaltningen kompletterar med perspektiv om att förslagen om handlingsplan i tillägg till en förnyad strategi kommer ge en påverkan för kommunerna att omhänderta och anpassa utifrån lokala behov. Det bör medges öronmärkta statsbidrag i syfte att säkerställa att kommunerna prioriterar och bereder möjlighet för

detta verksamhetsarbete att utveckla styr- och stöddokument utifrån lokala behov och förutsättningar. Förvaltningen betonar vikten av ett utvecklingsarbete kring återfallsförebyggande insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck som är utformat med hänsyn till det hedersrelaterade våldets särskilda mekanismer. Förvaltningen ser en risk att brottsförebyggande frågor eller andra behov kan komma att överskugga arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i annat fall.

Det vålds- och brottsförebyggande arbetet kommer förstärkas i och med socialtjänstens ansvar med stundande ändring av socialtjänstlagen. Förvaltningen ser att det kommunala ansvaret hade kunnat tydliggöras och konkretiseras än mer i utredningen. Den lokala nivån som kommuner och civilsamhälle representerar är central tillsammans med regionens hälso- och sjukvård och tandvård där det praktiska våldsarbetet sker i praktiken med stöd av teori. Här fordras behovsformade åtgärder utifrån lokala variationer och behov som dels kräver monetära som kompetensmässiga resurser för att tillmötesgå och tillskansa den kunskapskedja som utredningen ämnar förstärka och säkerställa. Enligt utredningens bedömning kommer förslagen enbart få ekonomiska konsekvenser ur ett statsfinansiellt perspektiv och inte någon påverkan för exempelvis kommuner och regioner. Förvaltningen bedömer att de förslag som presenteras i utredningen påverkar kommunerna både ur ett kortsiktigt som långsiktigt perspektiv. Förvaltningen tillför perspektiv att implementering av myndigheternas kunskapsstöd, insamlande av data för indikatormätningar och utvecklingsarbete generellt belastar socialtjänstens dagliga arbete. Vidare kan antas att en kunskapshöjning för ökad upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande samt vålds- och brottsförebyggande arbete, initialt leder till en ökad efterfrågan om socialtjänstens stöd och insatser. Förvaltningen instämmer dock i att på mycket lång sikt kommer förslagen att ge samhällsekonomiska vinster för såväl individ- som samhälle när våldet upphör.

Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Slutbetänkandet - Frihet från våld, förtryck och utnyttjande (SOU 2025:28)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-05-12
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-05-12